

Selman Selmanagić, čovjek čije je ime ispisano zlatnim slovima u njemačkoj arhitekturi

Srebreničanin koji je Berlin 1945. godine digao iz pepela

Objavljeno: 03. 11. 2014 - 07:35

[Novosti » Teme](#)

A A A Times Arial

 Share 864

 Like 743

 Tweet 0

 Google + 1

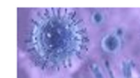

Foto: Selmanagić na jednom od putovanja

TEME najnovije

prije 5 sati, 41 minutu
Teroristi ubijaju sve što im stane na put

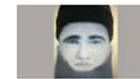
prije 5 sati, 41 minutu
U BiH prijete širenje opasnog virusa H3N2!

prije 11 sati, 39 minuta
Trgovina SDA i DF-a Mekićem i Aljovićem?

prije 11 sati, 50 minuta
Zekan: Općina je kriva za nesreću!

prije 11 sati, 57 minuta
Kako izgleda napadač na ef. Beganovića: Fotorobot poslan svim policijama u BiH

Osebujna životna priča arhitekta Selmana Selmanagića, čovjeka čije se ime više cijeni u Njemačkoj nego u BiH, priča je o slobodi, pozivu i izazovu. Gotovo je nezamislivo da je jedan Srebreničanin u prvoj polovini prošlog stoljeća odigrao tako važnu ulogu u zemlji koja je značila svjetsku silu.

Nadareni Selmanagić rođen je 25. aprila 1905. godine u zemljoposjedničkoj porodici u Srebrenici.

Slučajna stanica

Odrastao je zajedno s desetero braće i sestara, a već kao četrnaestogodišnjak odlazi u Sarajevo, gdje se školuje za stolara u Državnoj stručnoj školi. Potom odlazi u Zanatsku školu u Ljubljani, gdje stječe naziv majstora graditeljskog i namještajnog stolarstva.

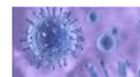
U potrazi za poslom u 24. godini kreće za Njemačku i to putovanje njegova je najveća prekretnica u životu. Selmanagićev instinkt hvatanja ideja u zraku nesumnjivo je obilježio svaki njegov uspjeh. Bio je sklon novome i naprednome, a o tome najbolje svjedoči "slučajni" odlazak u Desau.

Naime, u kupeu voza koji se kretao prema Berlinu upoznao je arhitektu koji mu je govorio o radikalnom konceptu umjetničke škole "Bauhausa" u Desau i već tada Selmanagić mijenja plan.

TEME najčitanije

prije 11 sati, 57 minuta
Kako izgleda napadač na ef. Beganovića: Fotorobot poslan svim policijama u BiH

prije 5 sati, 41 minutu
U BiH prijete širenje opasnog virusa H3N2!

prije 11 sati, 39 minuta
Trgovina SDA i DF-a Mekićem i Aljovićem?

prije 13 sati, 1 minutu
Lažno svjedočanstvo kupovali za 1.000 eura

prije 5 sati, 41 minutu
Teroristi ubijaju sve što im stane na put

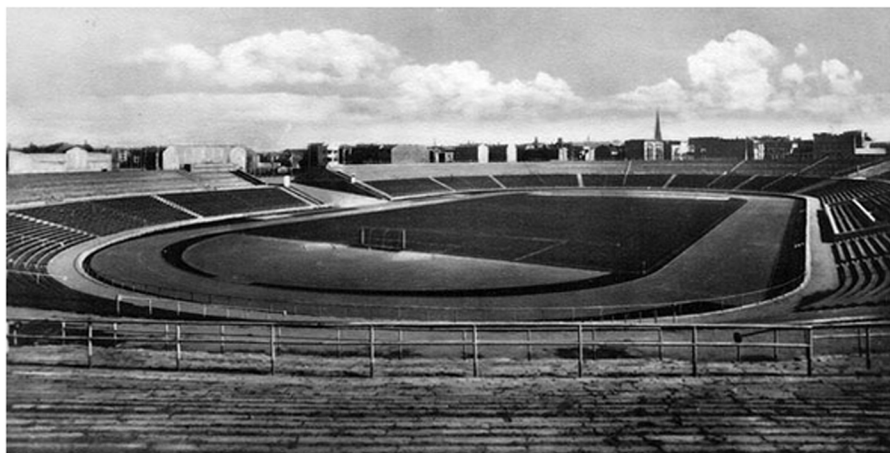
I ti si Njemačka, Alija!

radikalnom konceptu umjetničke škole "Bauhausa" u Desau i već tada Selmanagić mijenja plan.

Za početak u ovom industrijskom gradu radio je u stolarskoj radionici "Bauhausa", gdje je brzo zaključio da njegova tradicionalna naobrazba nema ništa zajedničko s likovnim izričajem škole koja je bila njegov naredni cilj. Nove pravce u "Bauhausu" u smislu funkcionalnosti, odnosa prema materijalu i čistoći forme Selmanagić je brzo prihvatio i počeo praktificirati.

Stadion u Berlinu koji je dizajnirao Selmanagić

Tako je u veoma kratkom roku nanovo savladao struku, ali i jezik, što je bio jedan od preduvjeta za upis u "Bauhaus", elitnu školu u čijem su nastavnom programu obrađivane sve djelatnosti likovnih umjetnosti i arhitekture.

Selmanagić je svoje interesiranje proširio na urbano planiranje, izgradnju stambenih naselja, visokogradnju, unutrašnje uređenje, scenografiju, postavku izložbi, kao i dizajniranje tapeta, tekstila i predmeta za svakodnevnu upotrebu.

Posebno mu je odgovarao način edukacije u ustanovi u kojoj su profesori dijelili slobodno vrijeme i smještajne kapacitete sa studentima. Tako se, htio ili ne, družio s velikim umjetnicima koji su na njega imali ogroman utjecaj.

Od šestoro studenata iz Kraljevine Jugoslavije koji su u to vrijeme primljeni na "Bauhaus" samo je Selmanagić završio kompletan studij i 1932., godinu prije prisilnog zatvaranja škole, diplomirao.

I ti si Njemačka, Alija!

„Pokoravanje“ - novi roman Mišela Uelbeka

Islamisti protiv slobode mišljenja

"Siriza će poštovati preuzete obaveze"

Šoping turizam na relaciji Karlovac-Bihać

"Vjerski fanatici se rugaju Bogu"

EU

je Selmanagić završio kompletan studij i 1932., godinu prije prisilnog zatvaranja škole, u diplomirao. **SERVISI**

Godine lutanja

Nakon preuzimanja diplome, otišao je u Berlin, gdje je radio u arhitektonskom birou kod Valtera Gropiuza (Waltera Gropiusa), prvog dekana "Bauhausa", i s njim sarađivao na izradi urbanističkog projekta Berlina. Međutim, zbog pogoršanja političke situacije i pritisaka na strance, Selmanagić napušta Njemačku i zaposlenje pronalazi u Istanbulu.

Na toj adresi nije se skrasio i naredne četiri godine provodi lutajući s malo novca u džepu od Italije, Grčke, Bugarske, Egipta, Sirije, Palestine do Jordana. Nešto duže zadržao se u Jerusalemu, gdje se bavio izgradnjom vila, a uređivao je i enterijere dućana, stanova i kuća.

Tokom 1937. i 1938. godine u Jerusalemu se potpuno osamostalio i tada je projektirao fabriku namještaja, nekoliko zgrada bankovnih filijala, kuće, kao i jedan stambeni blok za muslimansku zajednicu.

Ipak, Selmanagić nikada nije prekidao kontakte s prijateljima u Njemačkoj, gdje se u znak otpora nacističkom režimu vraća 1939. godine i osniva antifašističku grupu otpora, u kojoj su se našli poznati arhitekti Albert Buske i Luis Zajc (Luise Seitz), slikar Fric Duda (Fritz) te grafičar Maks Gebhard (Max). Pripadao je i grupi „Degenerisanih arhitekata” i prisustvovao ilegalnim sastancima.

EU

građar Max Selmanagić (Max). Pripadao je i grupi „Degenerisanih arhitekata” i prisustvovao ilegalnim sastancima.

Selmanagić: Dolazio u rodni kraj

Iste godine bio je slobodni saradnik u birou slavnog njemačkog arhitekta Egonu Eimannu (Eimanna), ali nakon kratkog vremena, zbog svoje nacionalnosti, gubi ovo radno mjesto te se zapošljava u građevinskom odjelu UFA u Postdamu i posvećuje se izgradnji kinodvorana sve do 1942. godine.

UFA, njemačka industrija filma, nastala je prije holivudske i u prvoj polovini 20. stoljeća predstavljala je jedan od dva glavna centra svjetske filmske industrije pokrivajući srednju Evropu i skandinavske zemlje. U jednom momentu Selmanagiću je bilo naređeno da dvorane projektira u stilu nacističke arhitekture, što je on odbio i povukao se u scenografski odjel UFA-e, gdje radi sve do 1945. godine.

EL

projekata i stila modernističke arhitekture, što je on odbio i povukao se u scenografski bujaj OFA
e, guje radi We bio 1945. godine.

Po završetku rata Selmanagić je pozvan u tim čiji je zadatak bio obnova potpuno porušenog Berlina, a na sebe je preuzeo vođenje dijela projekta koji se ticao objekata kulture i rekreacije. Na ovom položaju bio je odgovoran i za obnovu Univerziteta "Humboldt" i dizajn "Walter Ulbricht" stadiona.

Profesor i dekan

Selmanagić je bio profesor, a kasnije i dekan Visoke arhitektonske umjetničke škole u Berlinu. Sredinom 70-ih, zajedno s Valterom Gropiuzom, bio je inicijator obnove škole "Bauhaus" u Desau. Njegovo ime ispisano je zlatnim slovima u njemačkoj arhitekturi.

Povremeno je dolazio u rodnu Srebrenicu. U bašti jedne kafane prijateljima je pričao doživljaje iz svog života. Govorio je o fabrikama koje je podigao i da mu je dizajniranje namještaja hobi još iz mladih dana. Nekoliko puta posjetio je i Sarajevo i svojim fotoaparatom bilježio nastajanje pojedinih naselja, posebno Grbavice. Selmanagić je živo pratio šta se dešava, ali nikada nije bio aktivan u društvenom životu ovih krajeva.

Selmanagić, čije se ime veže uz evropsku umjetničku avangardu 20. stoljeća, umro je 7. maja 1986. godine u Berlinu, a ukopan je na porodičnom groblju u Srebrenici.

Na kraju spomenimo i to da je u Sarajevu i Zagrebu krajem oktobra održan Međunarodni simpozij o liku i djelu Selmana Selmanagića i da je oživljavanje njegovog lika na ovim prostorima još u povoju.

Prvi bosanski pilot

Internacionalni duh nije bio svojstven samo Selmanu, naslijedio ga je od svog oca Alije, koji je studirao na Univerzitetu „Al Ahzar“. U Kairu je upoznao suprugu Hajriju, Egipćanku koja je zbog ljubavi došla u Srebrenicu. Alija Selmanagić jedno vrijeme bio je poslanik u Skupštini Kraljevine Jugoslavije te vijećnik Drinske banovine. Ustrajavao je na visokom obrazovanju svoje djece i slao ih na školovanje i usavršavanje u veće centre, pa je jedan od njegovih sinova postao i prvi bosanski pilot.

EU krajevine i @SERVIS je vijećnik Drinske banovine. Ustrajavao je na visokom obrazovanju svoje djece i slao ih na školovanje i usavršavanje u veće centre, pa je jedan od njegovih sinova postao i prvi bosanski pilot.

Kuća kao dokaz

U jednom zapisu o životu velikog arhitekta stoji da je za prvi semestar na "Bauhausu" Selmanu osiguran novac, ali da je nakon toga zatražio pomoć oca. Između njih uslijedila je nagodba pred svjedocima da će po završetku studija Selman izgraditi kuću na porodičnom imanju u Srebrenici da bi oca uvjerio da je dobiveni novac uložio u obrazovanje. Kuća na imanju nikla je godinu prije nego što je Salman stekao diplomu.

U znak otpora nacističkom režimu Selmanagić se 1939. godine vratio u Njemačku i osnovao antifašističku grupu otpora

Autor: A. ISLAMAGIĆ-MULAHMETOVIĆ

Preporučujemo vam

<

SARAJEVO

Biciklistička staza imaće bežični internet

TEME

Berlinski zid u istočnom Beogradu

KULTURA

Najviše bi mi značilo da ima ko da mi zapisuje stihove

KULTURA

PEN Centar BiH je na nivou rigidne političke stranke

>